

ՀԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ

ԱՓՆԱԳՅՈՒՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մշակվել է՝ համայնքի ղեկավարին կից գործող «Ափնագյուղ համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման խորհրդակցական մարմնի » կողմից

Ներկայացվել է՝ համայնքի ղեկավար Ռոբերտ Կարապետյանի կողմից

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 09.12.2016թ.թիվ 23- Ն որոշմամբ

Գ.ԱՓՆԱԳՅՈՒՂ 2016թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻՄՈՍՔ.....
2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.....
3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ
4. ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ.....
5. ՀԶՀԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ.....
6. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ.....

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻՂԵԿԱՎԱՐԻՈՂՁՈՒՅՆԻԽՈՍՔԸ

ՀՀԱրագածոտնի մարզի Ափնագյուղ համայնքի 2017-2021թթ. Զարգացման հնգամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶՀԾ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված ՀՀՍահմանադրության 181-րդ հոդվածի, ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը, ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով, և 210-րդ հոդվածի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքը պետք է համապատասխանեցվի Սահմանադրությանը և ուժի մեջ մտնի 2017 թվականի հունվարի 1-ից: Հաշվի առնելով այդ պահանջները՝ մշակվել է համայնքի զարգացման ոչ թե քառամյա, այլ հնգամյա ծրագիր:

ՀԶՀԾ-ն մշակվել է՝ հիմք ընդունելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասություններն ու լիազորությունները նրանց գործունեության բնագավառներում (ոլորտներում), ՀԶՀԾ-ի մշակման և կառավարման վերաբերյալ համապատասխան հոդվածների դրույթները, ինչպես նաև Արագածոտնի մարզպետի կողմից ներկայացված համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի մշակման մեթոդական ուղեցույցը:

Ներկայացվող ՀԶՀԾ-ն առաջիկա հինգ տարիների համար հանդիսանալու է Արայի համայնքի զարգացման հիմնական փաստաթղթերից մեկը: ՀԶՀԾ-ի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքի ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով,

համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների և նթակառուցվածքների առկայությամբ:

ՀԶՀԾ-ում հնարավորինս հաշվի են առնվել համայնքի հանրային ծառայությունների մատչելիության և հասանելիության,

նոր ծառայությունների մատուցման և կրթական, առողջապահական և մշակութային ոլորտների մատչելիությունը:

Մշակելիս հորպես կողմնորոշիչ ենդիտարկվել համայնքի զարգացելու անհրաժեշտությունը, համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության խթանումն առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման (հատկապես՝ արտադրական կազմակերպությունների, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) հնարավորությունները, արդյունավետ կառավարման իրականացումը: Վերհանված հիմնախնդիրների հիման վրա, ելնելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից, համայնքի ղեկավարը՝ համայնքի աշխատակազմի և Արայիի գյուղական համայնքի ավագանու 2016 թվականի նոյեմբերի 3-ի N 22-Ա որոշմամբ ստեղծված համայնքի ղեկավարին կից գործող «Բյուրեղավան համայնքի զարգացման քառամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման խորհրդակցական մարմին» (ԽՄ) հետ միասին մշակել է համայնքի 2017-2021 թթ. ՀԶՀԾ-ն, որը քննարկվել և հաստատվել է համայնքի ավագանու կողմից և դրվել է գործողության մեջ:

Համայնքի 2017-2021 թթ. ՀԶՀԾ-ում ներառված են Ափնագյուղ համայնքի համայնքի տարածական զարգացումը

սահմանող՝

քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց փոփոխման (լրացման) մասին դրույթներ, շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված ախտահարող միջոցառումներ, համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ, աղետների ռիսկերի կառավարման և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնական մոտեցումներ, համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ : ՀԶՀԾ-ն ներառում է նաև Արայի համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի բաղադրիչները: Այն Ափնագյուղ համայնքի ներդաշնակ և համաչափ զարգացման, Անագյուղի բնակիչների բարեկեցության ապահովման համար առաջիկա հինգ տարիներին ընդունված ծրագիր է, որը հանդիսանալու է համայնքի ամենօրյա փաստաթուղթը:

ԽՄ-ը, փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված ՀՀ ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով ՀՀ պետական կառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների հետ լիակատար փոխըմբռնում ՀԶՀԾ-ում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻ ՃԱԿԻՆ ԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արայի գյուղը հիմնադրվել է 1828 թվականին: Գյուղի բնակիչները հիմնականում Մանասկերտից գաղթացներ են:

Գյուղը գտնվում է Արագած լեռան ստորոտում, ծովի մակերևույթից 1850 մ բարձրության վրա: Գյուղի կլիման ձմռանը ցրտաշունչ է, ամռանը՝ զով: Գյուղում հաճախակի են չորային տարիները, որից հիմնականում տուժում են գյուղատնտեսական աշխատանքները:

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 3365,0 հա, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 35 կմ, մարզկենտրոնից՝ 18 կմ, տարածաշրջանային կենտրոնից՝ 20 կմ: Համայնքն իր վարչական սահմաններով սահմանակից է Վարդենուտ, Ափնա և Նախկին Նիգատուն գյուղական համայնքներին:

Աղյուսակ

1.

Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները (01.10.2016 թ. դրությամբ)

Հ/Հ	Ցուցանիշները	Մարդ
1.	Բնակչության թվաքանակը, մարդ	726
2.	Տնային տնտեսությունների թվաքանակը	193
2.1	այդ թվում՝ ժամանակավոր կացարաններում /վազոն, տնակ/ բնակվող	0
2.2	կիսակառույցներում բնակվող	0
3.	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների քանակը	17

Համայնքի բնակչության 45.7% կազմում են տղամարդիկ և 54.3% կանայք: Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը ներկայացված է աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ

2. Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմի ցուցանիշները (01.01.2016 թ. դրությամբ)

Ը/Ը	Ցուցանիշները	Ընդամենը	Կանայք	Տղամարդիկ
1.	Համայնքի բնակչության թիվը, այդ թվում՝	721	371	350
	մինչև 1 տարեկան	7	2	5
	1-2 տարեկան	14	8	6
	3-4 տարեկան	13	7	6
	5-6 տարեկան	20	13	7
	7-10 տարեկան	20	13	7
	11-14 տարեկան	30	9	21
	15-17 տարեկան	21	8	13
	18 և ավելի տարեկան	623	311	312
2.	Կենսաթոշակառուներ(ներառյալ հաշմանդամներ)այդ թվում՝	95	40	45
	Տարիքային և աշխատանքային	95	40	45
3.	Միակողմանի ծնողագուրկ երեխաներ	3	1	2
4.	Երկկողմանի ծնողագուրկ երեխաներ	-	-	-
5.	Հաշմանդամ երեխաներ	3	1	2
6.	Խնամակալության հանձնված երեխաներ	-	-	-
7.	Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցներ	-	-	-
8.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	15		15
9.	Հաշմանդամներ			
10.	Զբաղվածներ	445	76	369
11.	Գործազուրկներ	188	88	100
12.	Ընտանեկան նպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքների թիվը	17	4	13
13.	Արցախյան պատերազմում զոհվածների ընտանիքների թիվը	6		6

Գործազուրկների մեծամասնությունը կազմում են տղամարդիկ:

Տղամարդկանց աշխատունակ մի մասը զբաղված է արտագնա աշխատանքով:

2.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Անագյուղ գյուղական համայնքի ավագանու 2015 թվականի դեկտեմբերի 18-ի N 24-Ն որոշմամբ հաստատված 2016 թվականի բյուջեն եկամտային մասով կազմել է **11.777.8** հազար դրամ, ծախսերի գծով՝

11.777.8 հազար դրամ: 2016թվականի բյուջեի եկամուտների մեջ համայնքի սեփական եկամուտների
 բաժինը կազմում է 30 %՝ 4.100.0 հազար դրամ:

**Աղյուսակ 3. Ափնագյուղ համայնքի հանրակրթական դպրոցների, նախադպրոցական և
 արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների, նախնական մասնագիտական
 կրթական հաստատության վերաբերյալ ցուցանիշներ**

Համայնքում գործում է հիմնական դպրոց, որտեղ սովորում են 80 աշակերտ: Համայնքի երիտասարդները սոցիալ տնտեսական վիճակից ելնելով հետաձգում են ամուսնությունները, որը իր բացասական ազդեցությունն է թողնում համայնքի դպրոցի աշակերտների թվի վրա: Դպրոցում աշխատում են 24 աշխատող որոնցից 17-ը մանկավարժ են: Դպրոցի շենքը մասամբ վերանորոգված է և ներկայումս ունի ներքին հարդարման կարիք:

2.3 ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՅՎՈՂԾՐԱԳՐԵՐ

Համայնքում պետության կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով, նախատեսվում է սերտ համագործակցություն ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հետ: Որպես պետական կառավարման մարմինների հետ համայնքի համագործակցության հիմնական ուղղություններ, 2017-21թթ. նախատեսվում են հետևյալ հանրապետական և մարզային ծրագրերն ու միջոցառումները՝

- համայնքում գյուղատնտեսության զարգացում՝ պարարտանյութերի, թունաքիմիկատի, սերմացուի, գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման, գյուղացուն ձեռնտու պայմաններով (երկարաժամկետ, շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, առանց գրավի) գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրման, գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպման, խորհրդատվության ու աջակցության և այլ ուղղություններով,

- արոտավայրերի ջրարփիացումը կապիտալ նորոգում, բարեկարգում և նպաստելով համայնքում անասնապահության զարգացումը արտադրված գյուղատնտեսական մթերքները իրացնելուն,
- առողջապահության և սոցիալական պաշտպանության ոլորտներում բնակչությանը հանրային ծառայությունների մատուցում՝ պետական պատվերի շրջանակներում,
- աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտում համայնքի բնակչության լայն իրազեկում, համայնքի գործողությունների պլանի կազմում և իրականացում, կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

2017-21թթ. ընթացքում Հայաստանում ծրագրվող վարչատարածքային բարեփոխումների և/կամ միջհամայնքային համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում են հետևյալ նպատակային ծրագրերը և միջոցառումները՝

- համայնքային կենտրոնի կառուցում,
- համայնքը միջպետական ճանապարհի հետ կապվող 1.7 կմ մարզային ենթակառուցվածքի ճանապարհի հիմնանորոգում: Հիմնանորոգված ճանապարհ ունենալու դեպքում Ապարան-Երևան երթուղին չի շրջանցի համայնքը:
- որոգման ցանցի կառուցում,
- աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների կազմակերպում և մատուցում,
- խմելու ջրի ջրամատակարարման ընդհանուր ջրագծի կառուցում, ներհամայնքային համակարգերի անցկացում և շահագործում,
- տնեսական ջրամատակարարման ընդհանուր ջրագծի կառուցում, այլ ծրագրեր և ծառայություններ:

2017-21թթ. ընթացքում կշարունակվեն համայնքի և ՀՀ Արագածոտնի մարզում գործունեություն ծավալող՝ միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի սուբյեկտների, այլ կազմակերպությունների և անհատների համագործակցության շրջանակներում նախատեսվող ներդրումային, դրամաշնորհային, տեխնիկական աջակցության, բարեգործական ծրագրերը և միջոցառումները: Մասնավորապես, նախատեսվում է շարունակել համայնքի սերտ համագործակցությունը <Վորլդ Վիժն - Հայաստան> կազմակերպության Ապարանի տարածաշրջանային գրասենյակի հետ՝ նախադպրոցական և դպրոցական կրթության, առողջապահության, երեխաների սոցիալական պաշտպանության, մշակույթի և սպորտի, տեղական ժողովրդավարության և մասնակցության, մարդու իրավունքների, համայնքային զարգացման և <<Կանաչ Արահետ>>ՀԿ-ի, Գերմանական JIZ միջազգային կազմակերպության հետ այլ ոլորտներում:

2.4 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ և ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆԿԱՆ ՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

Համայնքի ֆինանսական իրավիճակը վերլուծելիս պետք է հստակ պարանջադել՝

- համայնքի բյուջեն (եկամտային և ծախսային մասերով),
- ծրագրերի իրականացման համար համայնքներին հասանելի չոցներ (աղբյուրներ և ծախսային ուղղություններ):

Ֆինանսական կանխատեսումները պետք է արվեն 5 տարվա կտրվածքով և համեմատվեն ելակետային տարվա հետ (ՀՀ ԶԾ կազմման տարվան նախորդող տարվա փաստացի և տվյալ տարվա կանխատեսվող արժեքներ):

Հստակ պետք է բացահայտել, թե ինչի հիման վրա են արվել կանխատեսումները:

Հնարավորինս կիրառել տեղեկատվային և աղյուսակային ներկայացում:

Խոշորացված համայնքների դեպքում եկամուտներն ուղղակի ծախսերը ներկայացնելու սղրնակավայրերի:

Ծավալինկալորմամբսահմանափակումէկա, սակայնպեղքէհիշել, որհամայնքիբյուջենառանձինփաստաթուղթէնկարիքէկայննույնոյնթամբներառելու<<ՀՀԾմեց:

Վերլուծելով համայնքի 2015-16թթ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները (աղյուսակ 2), կարելի է տեսնել, որ համայնքի 2015թ. բյուջեի փաստացի կատարողական ընդհանուր մուտքերը՝ 12.777.8 հազ. դրամ, 2016թ.-ին ավելացել են մոտ 4%-ով և կազմել 13.186.0 հազ. դրամ: Դրա հետ մեկտեղ, պետք է նկատել նաև այն, որ համայնքի սեփական փաստացի եկամուտները 2015թ.-ին կազմել են 4.100.0 հազ. դրամ, իսկ պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաները 2015թ.-ին կազմել են 8.139.8 հազ. դրամ, այնինչ 2016թ.-ին՝ 8.548.0 հազ. դրամ, կամ աճել են 4%-ով:

Վերլուծելով համայնքի 2016թ. փաստացի մուտքերի ուղղությունների տեսակարար կշիռներն ընդհանուր մուտքերի մեջ, տեսնում ենք, որ սեփական մուտքերի (հարկեր և տուրքեր, այլ եկամուտներ) տեսակարար կշիռն ընդհանուր մուտքերի մեջ կազմել է ընդամենը 31%, իսկ պաշտոնական դրամաշնորհների (պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ, պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)) տեսակարար կշիռն ընդհանուր մուտքերի մեջ կազմել է 69%: Սա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի մուտքերի ճնշող մեծամասնությունը ստացվում է ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների ուղղությամբ, այսինքն համայնքի ֆինանսական անկախության (ինքնուրույնության) աստիճանն ցածր է և համայնքը կախվածության մեջ է գտնվում ՀՀ պետական բյուջեից:

Կատարելով համայնքի 2015-16թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումները՝ պետք է հաշվի առնել երկու հանգամանք: Առաջինը, նախորդ տարիներին համայնքի բյուջեում սեփական եկամուտների (հողի հարկ, գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար, համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ, այլ եկամուտներ) հավաքագրման աճ է արձանագրվել: Եվ երկրորդ, յուրաքանչյուր տարի որոշակի չափով աճել են նաև պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաները: Հաշվի առնելով այդ երկու հանգամանքները, համայնքի 2017-21թթ. բյուջեների ընդհանուր մուտքերը կանխատեսվել են՝ յուրաքանչյուր տարի միջին հաշվով մոտ 500.0 հազ. դրամ ընդհանուր աճով նախորդ տարվա ընդհանուր մուտքերի նկատմամբ (տե՛ս աղյուսակ 4):

**Աղյուսակ 4. Համայնքի 2015-2016թթ. բյուջեի մուտքերի ցուցանիշները և 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը
հազար դրամ**

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2015թ. փաստ.	2016թ. նախա տ.	2017թ. փաստ.	2018թ. նախատ.	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐԸ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	12777.8	13186,0	13686.0	14186.0	14686.0	15186.0	15686.0
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵՎԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)*							
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	4100.0	4100.0	4100.0	4100.0	4100.0	4100.0	4100.0
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից							
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար							

	Հողի հարկ	2600.0	2600.0	2600.0	2600.0	2600.0	2600.0	2600.0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0	1.160.0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	340.0	340.0	340.0	340.0	340.0	340.0	340.0
	Տեղական տուրքեր							
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ							
	Պետական տուրքեր							
1.5	Այլ հարկային եկամուտներ							
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ							
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող տույժեր և տուգանքներ, որոնք չեն հաշվարկվում այդ հարկերի գումարների նկատմամբ							
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	8139.8	8.548.0	9.048.0	9.548.0	10.048.0	10.548.0	11.048.0
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	8139.8	8.548.0	9.048.0	9.548.0	10.048.0	10.548.0	11.048.0
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ							
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ							
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)		179.0					
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)							
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ*	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0
3.1	Տոկոսներ							
3.2	Շահաբաժիններ							
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0	538.0
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող							

	պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ							
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ							
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր							
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում							
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ							
3.5	Վարչական գանձումներ							
	Տեղական վճարներ							
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ							
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ							
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից							
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ							
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից							
3.7	Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.8	Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.9	Այլ եկամուտներ*							
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր							
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր							
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ							
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)							
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր							
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր							
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր							
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր							

4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							
	Հողի իրացումից մուտքեր							
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)							
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)							
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Արժեթղթեր							
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր							
	-հիմնական գումարի մարում							
1.2	Վարկեր							
	-վարկերի ստացում							
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում							
1.3	Փոխատվություններ							
	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում							
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում							
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն							
	-համայնքային սեփականության բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր							
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասհանումից մուտքեր							
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում							
2.2	Փոխատվություններ							
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր							
	-փոխատվությունների տրամադրում							
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը	3.010.4	5.036.3					
2.4	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս							
2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս							
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվետու միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում							
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը							

Բ.	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐ							
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Արժեթղթեր							
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր							
	-հիմնական գումարի մարում							
1.2	Վարկեր							
	-վարկերի ստացում							
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում							
1.3	Փոխատվություններ							
	-փոխատվությունների ստացում							
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում							

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր եկամուտների մեջ

Անհրաժեշտ է նաև նկատել, որ համայնքի բյուջեն չունի մեծ ծավալի մուտքեր ո՛չ համայնքի ոչ ֆինանսական ակտիվների (հող, գույք) իրացումից և ո՛չ էլ փոխառու միջոցներից (փոխատվություն, վարկ): Սա նշանակում է, որ համայնքն իր ֆոնդային բյուջեում կարող է նախատեսել կապիտալ ծախսեր ու ծրագրեր միայն՝ համայնքի վարչական բյուջեի ծախսերը նախատեսելուց հետո ընդհանուր մուտքերի մնացորդ գումարը վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդի միջոցով փոխանցելով համայնքի ֆոնդային բյուջե:

Համայնքի ղեկավարի և աշխատակազմի աշխատողների (7.5 միավոր) միայն աշխատավարձի տարեկան գումարը կազմում է 8.148.0 հազ. դրամ = 679.0 հազ. դրամ x 12 ամիս: Բացի այդ համայնքի աշխատակազմի պահպանման ծախսերն՝ ըստ տնտեսագիտական դասակարգման բոլոր ուղղությունների, ապա կատարվի, որ համայնքի աշխատակազմի պահպանման ընդհանուր ծախսերը կարող են տատանվել մոտ 11.778.8 – 12.000.0 հազ. դրամ գումարի սահմաններում: Սա էլ նշանակում է, որ համայնքի 2017-21թթ. տարեկան բյուջեներից (տե՛ս աղյուսակ 2) հնարավորություն կլինի կատարելու մոտ 3.0 մլն-ից մինչև 6.0 մլն դրամի ծախսեր կապիտալ աշխատանքներ կատարելու համար, եթե, իհարկե, պայմանականորեն ընդունենք, որ տվյալ տարվա վարչական բյուջեում, բացի համայնքի աշխատակազմի պահպանման ծախսերից, գործառական դասակարգման այլ ուղղություններով ընթացիկ ծախսեր չեն նախատեսվելու և չեն իրականացվելու: Իսկ եթե տվյալ տարվա վարչական բյուջեում նախատեսվեն և իրականացվեն այլ ընթացիկ ծախսեր ևս, ապա, բնականաբար, ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի և ծրագրերի համար նախատեսվող միջոցները կպակասեն համապատասխան չափով:

Այսպիսով, համայնքի տվյալ տարվա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի չափն ուղղակիորեն կախված կլինի նրանից, թե որքան կկազմեն ընթացիկ ծախսերի ընդհանուր գումարն այդ տարվա վարչական բյուջեում և որքան գումար կմնա կապիտալ ծախսեր կատարելու համար:

2.5. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆԻՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի զարգացման առկա դժվարությունները ըստ ուղղությունների ներկայացված են ստորև.

1. Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ,
2. Համայնքի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատան պահպանումը և գործունեության ապահովումը,
3. Համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքների կազմակերպումը, համայնքի սեփականություն համարվող բնակելի տներին ոչ բնակելի տարածքների, հանրակացարանների, վարչական շենքերի և այլ շինությունների պահպանումը, շահագործումը, կազմակերպում է դրանց նորոգումը,
4. Համայնքում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացմանը նպաստում, սպորտային հրապարակներին մարզական այլ կառույցների շինարարության իրականացում, հանգստի գոտիների ստեղծումը,
5. Բարեգործության խթանումը՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով,

Վերը նշված հիմնահարցերի լուծման համար առկա ժվարությունները կապված են հիմնականում համայնքի եկամուտներից

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Համայնքի աշխարհագրական լավ դիրքը (մոտիկությունը մարզկենտրոն Աշտարակին, տարածաշրջանային կենտրոն Ապարանին, հանրապետական նշանակության Ապարան – Երևան ճանապարհին)
- Համայնքի համեմատաբար բարենպաստ կլիման, գեղատեսիլ բնությունը
- Համայնքում հիմնական դպրոցի գործելը
- Համայնքում հեռախոսակապի և հեռուստատեսության առկայությունը
- Խմելու ջրի ներհամայնքային համակարգի առկայությունը և համեմատաբար լավ վիճակը

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Գյուղապետարանի բացակայությունը
- Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների անբարեկարգ վիճակը
- Համայնքում արտաքին (գիշերային) լուսավորության համակարգի բացակայությունը

- Համայնքային կենտրոնի բացակայություն
- Տնտեսական ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի ոչ բավարար վիճակը
- Զրահեռացման ներհամայնքային կենտրոնացված համակարգի բացակայությունը
- Համայնքի գյուղապետարանի, գրադարանի և դպրոցի շենքերում ջեռուցման համակարգերի բացակայությունը, դրանց գործարկման դժվարությունները ձմռան ընթացքում
- Համայնքում աղբահանության կազմակերպման փոքր մասշտաբը և ցածր մակարդակը
- Ոռոգման ներհամայնքային համակարգի բացակայությունը
- Խոտհարքների չափաբաժնի պակաս լինելը և վարելահողերի չմշակելը
- Համայնքում արտադրված գյուղատնտեսական մթերքներն իրացնելու, մինչև շուկա հասցնելու բազմաբնույթ խնդիրների ու դժվարությունների առկայությունը
- Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը, գործազրկության բարձր մակարդակը
- Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ քանակը
- Համայնքի 3 գերեզմանատների չցանկապատված լինելը

3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

3.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՄԼԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Մշակույթի տան վերնահարկի կառուցումն ու վերանորոգումն մեծապես կնպաստի համայնքի մշակութային կյանքի ակտիվացմանը, երիտասարդների հետ նպատակային աշխատանքների կազմակերպմանը և իրականացմանը, երեխաներին արտադպրոցական դաստիարակության խմբակներում ներգրավմանը

ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՍՊԱՌՆԱՅՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Խմելու ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի մաշվածության պատճառով համայնքում սուր վարակիչ հիվանդությունների առաջացման վտանգը
- Ներհամայնքային փողոցներում և ճանապարհներում ջրահեռացման հեղեղատների բացակայության պատճառով դրանց վիճակի էլ ավելի վատթարացման վտանգը
- Աղբի անկանոն այս և այն կողմ թափելու պատճառով համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհեռանկարայնությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների ուշ ընտանիք կազմելը, վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը, մասնավորապես՝ գյուղի հիմնական դպրոցի հետագա լիարժեք գործունեությունը

Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշներն են՝

- ✓ Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով),
- ✓ Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով,
- ✓ Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով:

Ցուցանիշների արժեքները հինգ տարիների համար ներկայացված է աղյուսակ 5-ում:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԼԱԿԱՆԻ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԶՀԾ-Ի ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Համայնքի տեսլականն է՝

Համայնքը դարձնել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության և վերամշակման տարածաշրջանային կենտրոն, բարեկարգ ու մաքուր, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող և զբոսաշրջության համար գրավիչ բնակավայր:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար **համայնքի ռազմավարությունն է՝**

- համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝ անասնազլիաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի հանձնման և վերամշակման արտադրամասի ստեղծում և գործարկում,
- Համայնքում մոորու արտադրությամբ պայմանավորված, մթերման և վերամշակման արտադրամասի ստեղծում և աստիճանաբար զարգացում,

ներհամայնքային փողոցների նորոգում և բարեկարգում, արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում, համայնքի բնակչության սոցիալ – տնտեսական պայմանների բարելավում՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների (ջրամատակարարում և ջրահեռացում, գազամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական հանրակրթություն, մշակույթ և սպորտ, սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,

- տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության բարելավում՝
- համայնքում էկոտուրիզմի ենթակառուցվածքների ստեղծում և զարգացում՝ զբոսաշրջիկների գիշերակացի տնային պայմանների ապահովման, հասարակական սննդի, առևտրի և սպասարկման օբյեկտների ստեղծման, համապատասխան ծառայությունների պատշաճ մակարդակով մատուցման միջոցով:

Համայնքի զարգացման 2017-21թթ. հնգամյա ծրագրի **հիմնական նպատակներն են՝**

- տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության ակտիվացում և բարելավում՝ համայնքի ենթակառուցվածքների ընդլայնման և զարգացման միջոցով,
- ներհամայնքային փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության) զարգացում՝ տնամերձերի, վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,
- համայնքի հիմնական կրթության և դաստիարակության պայմանների ընդլայնում (գույքային, աշխատակարգի, երեխաների թվի ու սննդի առումներով),
- համայնքի բնակչության կենցաղային պայմանների բարելավում՝ առանձնատների գազաֆիկացման, խմելու և տնտեսական ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգերի նորոգման և ընդլայնման, աղբահանության ծառայության կազմակերպման ճանապարհով,
- համայնքի դպրոցական հանրակրթության պայմանների բարելավում՝ հիմնական դպրոցի շենքի, ներքի հարդարման, և ջեռուցման միջոցով,
- համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայությունների մատուցում ամբողջ տարվա ընթացքում՝ համայնքային հիմնական ենթակառուցվածքների (գյուղապետարան, գրադարան, բուժկետ) շենքերի ջեռուցումն ապահովելու միջոցով:

Աղյուսակ 5. Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշների կանխատեսվող արժեքները հինգ տարիների համար (2017-2021թթ.)

Հ/Հ	Ցուցանիշները	2017	2018	2019	2020	2021
-----	--------------	------	------	------	------	------

1.	Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով)	20.3%	19%	18%	17%	16%
2.	Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	9.5%	-19.6%	-2.2%	-2%	-1.3%
3.	Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	1%	1.5%	1.7%	2%	2.5%

3.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Առաջիկա 5 տարիներին համայնքի հիմնական նպատակներն են՝

- ✓ Համայնքի մշակույթի տան վերնահարկի կառուցում ,
- ✓ Համայնքի փողոցների բարեկարգումը և արտաքին լուսավորություն,
- ✓ Ոռոգման ցանցի կառուցումը, շուրջ 3կմ փակ խողովակաշարով
- ✓ Համայնքի արոտների կայուն կառավարում ջրաբաշխում,

Աղյուսակ 6. Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշների և հիմնական նպատակների կանխատեսվող արժեքներ (2017-2021թ.թ.)

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	2017	2018	2019	2020	2021
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ					
1. Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով)	20.3%	19%	18%	17%	16%
2. Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	9.5%	-5.8%	-2.7%	-2%	-1.3%
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ					
1. Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ					

1.1.Համայնքի մշակույթի տան կապիտալ վերանորոգումը մշակութային կյանքի աշխուժացում					
2.2. Համայնքի փողոցների բարեկարգում					
2.4. Ոռոգման ցանցի հիմնանորոգումն ու վերակառուցում					
2.5. Համայնքի հանգստի գոտու կառուցում					
5. Բարեգործության խթանումը՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով					
5.8.					
5.9. Էներգախնայողության եւ վերականգնվող էներգետիկայի ծրագրերի իրագործում					

Նշված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվող ծրագրերը ներկայացված են ծրագրի անձնագրերում:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 1

«Համայնքի մշակույթի տան վերնահարկի կառուցում»
(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միաված ծրագիրը	Համայնքը չունի գյուղատնտեսական, բուժկետ, գրադարան						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Համայնքի մշակույթի տան վերնահարկի կառուցում	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		14000,0	14000,0	18000,0	18000,0		
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. 1.2. 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. 2.2.						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 4000,0 Կապիտալ ծախսեր՝ 14000,0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 18000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները							
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ							
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն							

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 2

«միջ համայնքային փողոցների բարեկարգում արտաքին լուսավորություն»
(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը		արտաքին լուսավորություն					
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Արտաքին լուսավորություն	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		1765,0	3500,0				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	1.1. 1.2. 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. 2.2.						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝500,0 Կապիտալ ծախսեր՝3500,0 Ընդհանուր բյուջեն՝4000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները							
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2016-ից 2017թթ.,						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն							

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր ՈՅ

«ոռոգման ցանցի կառուցում»
(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը		Շուրջ 30 տար համայնքը զրկված է ոռոգելու հնարավորությունից					
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Համայնքի ոռոգվող տարածքների ավելացում	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		1000,0	10000,0	15000,0			

Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. 1.2. 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. 2.2.						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 3000,0 Կապիտալ ծախսեր՝ 12000,0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 15000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները							
Ծրագրի սկիզբը և ավարտ	2017-2018թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն							

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 4

«Համայնքի արուտների բարելավում ջրարփիացում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Անասնապահության զրգացում Համայնքը միավորվել և ստեղծել է <<Արոտագործողների միավորում>>Ս/Կ						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Արոտների կայուն կառավարում կաթնատվության, մսամթերքի ավելացում	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
			97770,0				
Ծրագրի միջանկյալ	1.						

արդյունքներ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. 1.2. 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. 2.2.						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝24320,0 Կապիտալ ծախսեր՝73450,0 Ընդհանուր բյուջեն՝97770,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները							
Ծրագրի սկիզբը և ավարտ	2016-2017թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն							

4. ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

Համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեին ախազմի կազմման ծրագրային հիմքը ՀԶՀԾ-ում համապատասխան տարվա համարն ախատեսված յուրաքանչյուր տարվա կազմակերպչական ծրագրերն են, որոնց իրականացման համար հաշվարկվել են ֆինանսավորման համապատասխան աղբյուրներ և ծախսեր: Գործնականում, ՀԶՀԾ-ի իրականացումը հանգում է հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվինն ախատեսված ծրագրերը) համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների կատարմանը: Բյուրեղավան համայնքի ՀԶՀԾ-ի ֆինանսավորումն ամփոփված է Աղյուսակ 7-ում:

Աղյուսակ 7. ՀԶՀԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ
(Արայի համայնք)

Հ /	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավորը	Ծրագրի քանակական	Ծրագրի արժեքը	Ծրագրի կատարումն տարիներին
-----	------------------	--------------	------------------	---------------	----------------------------

հ			ծավալը	(հազ. դրամ)	2015		2016	2017
1	Համայնքի աշխատակազմի պահպանում	աշխատող		39850,2	9600. 0		9800,0	10000
2	Համայնքի սոցիալական աշխատողի պահպանում և բնակչությանը սոցիալա-կան ծառայությունների մատուցում	աշխատող	1	1400,0	300,0		300,0	400,0
3	Աղբահանության ծառայության մատուցման մեքենայի վարձակալություն	մեքենա	1	215.5	50.0		52.5	55.0
4	Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացի-ական պաշտպանության միջոցառումներ	միջոցառ.	1	258.7	60.0		63.0	66.0
5	Համայնքի արդտներ կառավարում, ջրամատակարարում	տրանսպ. միջոց, կոմպլեկտ	6	120000,0	6000, 0			
6	Մշակույթի տան վերնահարկի կառուցում	շենք	1	14000.0				
7	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների լուսավորության համակարգերի անցկացում	կմ	1.3	3500.0				3500,0
8	Հորատանցքից խորքային ջրի դուրս բերում	խոր. մ	1,2	5000,0			5000,0	
	Ընդամենը			184224,4	16010, 0		15215,5	14021

5. ՀԶՀԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

ՀԶՀԾ-ի ներքին մոնիթորինգն իրականացվելու է ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից յուրաքանչյուր տարին մեկ անգամ:

ՀԶՀԾ-ի մոնիթորինգն իրականացվելու է ըստ տվյալների ծրագրերի ու միջոցառումների աշխատանքների կատարման ցուցանիշների:

Աղյուսակ 8-ում ներկայացված է ՀԶՀԾ-ում ներառված ծրագրերի միջոցառումների մոնիթորինգի և գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացման ձևանմուշը:

Աղյուսակ 8. Մ Ո Ն Ի Թ Ո Ր Ի Ն Գ Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

ԲՅՈՒՐԵՂԱՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ
(_____ թվականներ)

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2016)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2017)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2017)	Ցուցանիշի կատարողական (2017)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2018)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2018)	Ցուցանիշի կատարողական (2018)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2019)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2019)	Ցուցանիշի կատարողական (2019)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2020)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2020)	Ցուցանիշի կատարողական (2020)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2021)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2021)	Ցուցանիշի կատարողական (2021)	Տվյալների հավաքագրման պարբերականությունը	Ցուցանիշի ստացման աղբյուր	Ցուցանիշի ստացման մեթոդ
	Կիսամյակային	Տարեկան																	
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ																			
1.Աղքատությանշեմից ցածրգտնվողընտանիքներիհարաբերությունըհամայնքիընտանիքներիընդհանուրթվին (արտահայտվածտոկոսով)																	X	Մարզպետարաններ (Երևան, Գյումրի, Վանաձոր, Արարատ, Ջերմուկ համայնքների համար՝ համայնքապետարաններ)	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/հարցազրույց
2.Համայնքիսեփական եկամուտներիտարեկանաճ,արտահայտվածտոկոսով																	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
3.Համայնքումգրանցվածբնակիչներիթվիփոփոխությունընախորդտարվահամեմատ, արտահայտվածտոկոսով, չհաշվածհամայնքիբնակչությանփոփոխությունըբնականաճիպատճառով																	X	ՀՀ Ոստիկանություն	Հարցում
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ																			
1.Ակտիվմշակութային ևմարզականկյանքիկազմակերպումը՝երիտասարդությաններգրավմամբ																			

1.1.Համայնքի մշակույթի տան կապիտալ վերանորոգումը և մշակութային կյանքի աշխուժացում																	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2. Համայնքի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատան ապահովումը և գործունեության ապահովումը																			
2.2. Համայնքի փողոցների բարեկարգում																	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2.3. Բակային տարածքների բարեկարգումն ու ասֆալտապատում																	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2.4. Ոռոգման ցանցի հիմնանորոգումն ու վերակառուցում																	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2.5.Համայնքի հանգստի գոտու վերականգնում																	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
3.Համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքների կազմակերպում, համայնքի սեփականություն համարվող բնակելի տների և ոչ բնակելի տարածքների, հանրակացարանների, վարչական շենքերի և այլ շինությունների պահպանումը, շահագործումը, կազմակերպում և եղրանցնորոգումը																			

3.6. Բազմաբնակարանշենքերի տանիքների կապիտալ վերանորոգում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
4. Համայնքում ֆիզիկական կուլտուրային սպորտի զարգացմանը նպաստում, սպորտային հրապարակներին մարզական այլ կառույցների շինարարության իրականացում, հանգստի գոտիների ստեղծումը																				
4.7. Համայնքի մարզադպրոցի կառուցում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5. Բարեգործության խթանումը՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև հրանցֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով																				
5.8. Եկեղեցու կառուցման աշխատանքներ																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5.9. Լներգախնայողության ել վերականգնվող էներգետիկայի ծրագրերի իրագործում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

Համաձայն տեղական ինքնակառավարման բնագավառի ՀՀ օրենսդրության, ՀԶՀ-ն հանդիսանում է համայնքի գալիք չորս տարիների բյուջեների ձևավորման ծրագրային հիմքը: ՀԶՀ-ում 2017-21թթ. համար նախատեսված ոլորտային ծրագրերը, ծառայությունները և միջոցառումները հիմք կհանդիսանան համայնքի այդ տարիների բյուջեների կազմման, ընդունման և իրականացման համար: Գործնականում, ՀԶՀ-ի իրականացումը կհանգի հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծրագրերը, ծառայությունները և միջոցառումները) համայնքի գալիք չորս տարիների բյուջեների մշակմանը և կատարմանը: Հետևաբար, համայնքի 2017-21թթ. ՀԶՀ-ն ամբողջական ծավալով իրականացնելու հարցը մեծապես կախված կլինի համայնքի առաջիկա չորս տարիների բյուջեներում նախատեսվող մուտքերի (հատկապես՝ սեփական եկամուտների) փաստացի կատարման մակարդակից և դրանց խնայողաբար ու արդյունավետ ծախսումից:

ՀԶՀ-ի իրականացումը շատ բանով պայմանավորված կլինի նաև այն բանից, թե համայնքի ՏԻՄ-երին ինչքանով կհաջողվի նպատակային և արդյունավետ համագործակցություն ծավալել ՀՀ պետական կառավարման համապատասխան մարմինների (հատկապես՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի), ՀՀ-ում (մասնավորապես՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզում) գործող միջազգային և տեղական դոնոր, մասնավոր և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների, անհատ գործարարների հետ՝ համայնքային տնտեսությունում ապահովելու ՀԶՀ-ով պլանավորված ներդրումները և միջոցները:

ՀԶՀ-ում կամ տվյալ տարվա բյուջեում ներառված ծրագրերը կամ ծառայությունները պատշաճ մակարդակով իրականացնելու համար, նախատեսվում է, որ յուրաքանչյուր ծրագրի կամ ծառայության համար կսահմանվեն և կգնահատվեն դրանով նախատեսված աշխատանքների կատարման որոշակի ցուցանիշներ, որոնց միջոցով էլ կգնահատվի տարեկան առաջընթացը ՀԶՀ-ով սահմանված՝ համայնքի միջնաժամկետ նպատակներին հասնելու գործում:

ՀԶՀ-ի կառավարման հանձնաժողովը տարին երկու անգամ կիրականացնի ՀԶՀ-ի տվյալ տարվա համայնքային ծրագրերի և ծառայությունների ներքին մշտադիտարկում (մոնիթորինգ), որի արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ղեկավարին, վերջինիս կողմից էլ՝ համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

ՀԶՀ-ի իրականացման հսկողությունը և ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համապատասխանաբար համայնքի ղեկավարը և համայնքի ավագանին: ՀԶՀ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

ՀԶՀ-ի իրականացման յուրաքանչյուր տարվա և քառամյա ժամկետի ավարտին ՀԶՀ կառավարման հանձնաժողովի կողմից կկատարվի դրա տարեկան կամ քառամյա գնահատում՝ ՀԶՀ-ում ներառված ծրագրերի, ծառայությունների և աշխատանքների կատարման ցուցանիշների սահմանման և գնահատման միջոցով:

ՀԶՀ-ի տարեկան կամ քառամյա գնահատման արդյունքների հիման վրա ՀԶՀ կառավարման հանձնաժողովը կկազմի ՀԶՀ-ի իրականացման տարեկան կամ քառամյա հաշվետվությունը և կներկայացնի համայնքի ղեկավարին: Այդ հաշվետվության նպատակը կլինի՝ վեր հանել համայնքի առանցքային սոցիալ-տնտեսական զարգացումները մեկ կամ չորս տարվա ընթացքում, բացահայտել բացթողումները, թերությունները և շեղումները հաստատված ՀԶՀ-ից:

Համայնքի ղեկավարը, մինչև ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը համայնքի ավագանուն ներկայացնելը, կկազմակերպի և կանցկացնի դրա աշխատանքային և հանրային բաց քննարկումներ 15-օրյա ժամկետում՝ այդ մասին իրազեկելով համայնքի բնակչությանը, համայնքում գործող պետական, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների կազմակերպություններին, շահագրգիռ այլ անձանց: Համայնքի ղեկավարը ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը, դրա հանրային քննարկումների ժամանակ համայնքի հանրությունից ստացված և ընդունված դիտողությունների ու առաջարկությունների վերաբերյալ տեղեկանքը և կից այլ փաստաթղթերը, օրենքով սահմանված կարգով, կներկայացնի համայնքի ավագանու քննարկմանը:

Համայնքի ավագանին ՀԶԽԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը կքննարկի օրենքով և ավագանու կանոնակարգով սահմանված կարգով և կկայացնի համապատասխան որոշում:

Հիմնվելով ՀԶԽԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, համայնքի ղեկավարը ՀԶՀԾ-ում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ իր և/կամ համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները, օրենքով սահմանված կարգով, ներկայացնի համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

